No. 2375 — Zaterdag 13 Juli 1929. — 46ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda, Tel. 507.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Adres van den Raad van Bestuur en Telegram van den Kol. Raad.

Dinsdagmorgen kwart voor twaalf hield de Koloniale Raad een spoedvergadering.

De Voorzitter las een aan den Raad overgelegd radiogram van den ondervoorzitter en de op Curaçao vertoevende leden van den Raad van Bestuur voor, luidende:

ADRES VAN DEN RAAD VAN BESTUUR.
Hare Majesteit, de Koningin der Nederlanden, Den Haag.

De Ondervoorzitter en de op Curaçao vertoevende leden van den Raad van Bestuur:

Gehoord de medeeling van Z. E. den Gouverneur Ir. L. A. FRUYTIER, dat hij aan de Hooge Regeering kennis heeft gegeven, dat hij bereid is zijn ambt neer te leggen als de Hooge Regeering van meening mocht zijn, dat hij naar aanleiding van den overval van het Waterfort op Curaçao op 8 Juni 1929 niet naar behooren zijn plicht heeft gedaan;

Gehoord verder de verklaring van Z. E. aan de leden van den Raad, dat hij op den bewusten avond van den 8sten Juni 1929 voor zich had de militaire autoriteiten te dezer plaatse, die hem verklaarden, dat zoowel de kapitein-commandant der troepen als [illegible] het fort aanwezige militairen [illegible] en gevangen waren genomen, beslag [illegible] Venezolaansche oproerlingen op alle bruikbare wapens en munitie en alle niet in het fort ontwapende militairen zoodanig verspreid waren, dat zij niet konden worden verzameld, terwijl zij [illegible] voorzien waren van revolvers, [illegible] aanvalwapen weinig waarde [illegible] de door de oproerlingen [illegible] geweren, zoodat daarom van [illegible] tegenstand niet het minste [illegible] worden verwacht, zulks integendeel [illegible] stad zouden blootstellen aan [illegible] delin en moorderij van ingezetenen, plundering van eigendommen en brandstichting; dat daarentegen door de leiders der oproerlingen, alle Venezolanen, aan hem, Gouverneur, de verzekering werd gegeven, dat geen letsel aan Curaçaonaars zou worden toegebracht, en geen schade aan eigendommen zou worden veroorzaakt als hunne poging om zoo spoedig mogelijk van het eiland weg te komen niet werd tegengewerkt en aan het door hen opgeëischt en bemachtigd stoomschip „Maracaibo", alle faciliteiten werden verleend, om ten spoedigste te vertrekken; dat hij dus op den bewusten avond geheel ontbloot van weermiddelen stond voor een overmacht en hem geen andere keuze was gelaten dan door beleid Curaçao en bevolking te behoeden voor moord, plundering en brandstichting, en dat hij daarom den loodsdienst order gaf zoo spoedig mogelijk het stoomschip „Maracaibo" met de oproerlingen uit te loodsen; dat ook hij door de onderhandelingen geheel in de macht kwam der gewapende bende, die hem, den kapitein commandant der troepen en acht militairen aan boord van de Maracaibo naar de Venezolaansche kust meenam als waarborg, dat de Maracaibo ongehinderd deze haven zou uitvaren en op het schip niet zou worden geschoten; en dat hij tenvolle overtuigd is door zijn optreden Curaçao te hebben behoed voor een groot ongeluk en zijn plicht naar behooren te hebben gedaan;

Gelet op het feit, dat slechts bij den overval van het fort enkele militairen gewond of gedood zijn, drie burgers verwond zijn, geen plundering, roof of vernieling heeft plaats gehad en de bevolking alhoewel geheel ontbloot van wapens en dus compleet weerloos, niet is gemolesteerd;

Overwegende, dat, te oordeelen naar het resultaat, de Ondervoorzitter en Leden van den Raad van Bestuur als hun gevoelen uitspreken, dat de houding van den Gouverneur op den bewusten avond, nadat de militaire macht zich geheel had overgegeven en de eer van de vlag niet meer te redden was, correct is geweest en Curaçao behoed heeft voor een groote ramp en dat op Curaçao geen enkele strooming is waar te nemen om aan hem de schuld te geven van het gebeurde op 8 Juni 1929;

Veroorloven zich Uwer Majesteit eerbiedig in overweging te geven.

1o. bij het nemen van eenige beslissing betreffende het beleid van den Gouverneur van het bovenstaande wel nota te nemen;

2o. een onderzoek door hoogstaande personen te laten instellen naar gedrag en optreden vóór, gedurende en na de overval, van alle civiele en militaire ambtenaren, deel uitmakende van of in verband staande met de politie op Curaçao;

en 3o. maatregelen tegen de mogelijkheid eener herhaling van het gebeurde te doen nemen en te doen zorgen voor de behoorlijke bescherming van ingezetenen en eigendommen in dit gebiedsdeel.

Boomgaart, Statius Muller, Gorsira.

Voor afschrift:

De ondervoorzitter van den Raad van Bestuur,

Boomgaart.

Hierop werd zonder gedachtenwisseling of hoofdelijke stemming besloten het volgend radiogram aan H. M. te zenden:

TELEGRAM

Aan Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden.

Den Haag.

Kennis genomen hebbende van een den vijfden Juli negentienhonderd negen en twintig door den Onder-Voorzitter en de op Curaçao aanwezige leden van den Raad van Bestuur aan Uwe Majesteit gericht radiografisch verzoek en zelf ook ten [illegible] een onderzoek naar het gebeurde in den nacht van den achtsten op den negenden Juni negentien honderd negen en twintig, wendt de Koloniale Raad op Curaçao in zijn eerste vergadering na de opheffing van den staat van beleg, zich met den diepsten eerbied tot Uwe Majesteit, met het beleefd en eerbiedig verzoek, dat het Hoogstderzelve moge behagen zoo spoedig doenlijk door eene commissie bestaande uit hoog en boven iedere verdenking staande personen een omstandig en volledig onderzoek te willen doen plaats hebben betreffende de betreurenswaardige gebeurtenissen op het eiland Curaçao in voormelde nacht en daaraan voorafgegane en daarmede verbandhoudende feiten, zoomede betreffende de handelingen en gedragingen van burgerlijke en militaire landsdienaren in dien nacht, met opdracht tevens ook buiten de zaak staande getuigen en personen, die inlichtingen kunnen verschaffen, te hooren. —

De Voorzitter, Ed. S. Lansberg.

De Griffier, Boomgaart.

Suppletoire begrooting 1929.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Het afdeelingsonderzoek betreffende dit ontwerp heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Ad onderartikelen 1,18 en 22. Van de gelegenheid, dat een post rakende ambtenaren in behandeling was, werd door eenige leden gebruik gemaakt om aan het Bestuur de vraag te stellen of het er niet toe zou willen overgaan, waar noodig, een duurtebijslag aan ambtenaren toe te kennen. In dit verband werd ook betoogd, dat een tegemoetkoming als bovenbedoeld te verkiezen is boven een salarisherziening onder de gegeven omstandigheden.

Gaarne zouden eenige leden willen vernemen of het — wat wel aan te bevelen voorkwam — de bedoeling is, de functiën van Griffier en dd. Ambtenaar van het Openbaar Ministerie op Aruba aan in het korps bureelambtenaren dienenden op te dragen op overeenkomstige wijze als b. v. de betrekking van Ontvanger op Aruba, van Districtmeester op Curaçao of van Griffier van het Kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden aan een commies, adjunct-commies of klerk opgedragen is, onder toekenning van bepaalde toelagen aan dezen. Dan zou het scheppen van geheel op zichzelf staande betrekkingen vermeden worden en tevens de mogelijkheid van ontevredenheid, indien wellicht later de functionnarissen, promotie makende, in het korps ambtenaren zouden overgaan.

Ad. onderartikel 42. Gaarne verzochten de afdeelingen ingelicht te mogen worden omtrent het doel daarvan, zoo de reis naar Nederland van den Heer Molenkamp een dienstreis is.

Ad. onderartikel 122, 1o, 2o, 3o, (Handelskade en Waaigatwerken, te samen f. 418.000.) De verwachting werd uitgesproken, dat met verwerking van deze bedragen, deze werken nu gereed zullen komen.

Sub. 4o. (Havenverbetering fl. 700.000) De hoop werd uitgesproken, dat de raming ten deze goed gemaakt is en dat dit bedrag samen met wat voor 1930 gevoteerd is, zal blijken voldoende te zijn.

Het zou op prijs gesteld worden, indien het Bestuur zou willen mededeelen voor hoeveel de havenwerken aanbesteed zijn.

Ad. 5o. (Loodskantoor f. 65.000.) Wederom werd de wenschelijkheid van den bouw van het loodskantoor aan de Punda-zijde betoogd. Wijders werd gewezen op het ook met betrekking tot het loodskantoor door Zijne Excellentie den Gouverneur medegedeelde bij de opening van het zittingjaar 1929-1930 van den Kolonialen Raad.

Ad. 6o. (Nieuw magazijn voor explosieven f. 21.000.) Waar het vraagstuk van een geschikte overlaadplaats [illegible] zou [illegible] geven met deze aangelegenheid te wachten tot te dien aanzien een beslissing genomen is en dan de plaats van het nieuwe magazijn voor explosieven daarmede in verband te bepalen. Het voordeel kan dan verkregen worden, dat het vervoer der explosieven zoo weinig mogelijk over land behoeft plaats te hebben. In dit verband kwam de, blijkens de toelichting gekozen voorgenomen plaatsing van het magazijn voor explosieven op Klein Kwartier niet geschikt voor. Immers zal het vervoer der explosieven naar het domein van dien naam, vooral nu in de nabije toekomst geen overlading van explosieven meer in de Caracasbaai zal plaats hebben, wel steeds voor een groot deel over land moeten plaats hebben.

De afdeelingen wenschten uitdrukkelijk te doen uitkomen, dat er geen bezwaren bestaan tegen den post als zoodanig, maar dat het er alleen om gaat, dat de plaatsing van het magazijn in verband moet staan met de overlaadplaats voor explosieven.

Ad. 8o (Voorbereidende werkzaamheden voor den bouw van een postkantoor f. 30.000.) In verband met dezen post zouden de afdeelingen gaarne ingelicht worden omtrent de vraag of hij geen wijziging zal moeten ondergaan naar aanleiding van de mededeeling in de openingsrede van het nieuwe zittingjaar van den Kolonialen Raad betreffende de verplaatsing van het postkantoor. Overigens wilde een dergelijk bedrag voor voorbereiding wel hoog voorkomen.

Ad. 12o (berg- en werkplaatsen op Parera.) Het bedrag van f. 64.500. — wordt aangevraagd voor 1ste termijn. De Afdeelingen zouden het op prijs stellen te mogen vernemen welk bedrag met het geheel der hier bedoelde werken gemoeid zal zijn. Voorts zouden zij gaarne door het Bestuur ingelicht te worden omtrent de vraag of er behalve de bovenbedoelde nog meerdere credieten voor Parera zullen worden aangevraagd.

Met eenige bezorgdheid overzagen verschillende leden de stijgende sommen, die reeds aan Parera zijn besteed en zouden in dit verband ook gaarne willen vernemen hoeveel er maandelijks uitgeven wordt voor vervoer van ambtenaren, personeel en werkvolk te land en te water naar Parera heen en terug en of dat vervoer ook onder kantoor- of werktijd plaats heeft, hetgeen dan vermindering van werkuren met zich mede zou brengen.

Ad 13o. Enkele leden onder den indruk verkeerende, dat er bereids zekere inrichtingen voor het verkrijgen van steenslag ter beschikking van het Gouvernement zijn, stelden de vraag of zulk een groot bedrag als hier aangevraagd (f. 150.000) bepaald noodig is tot uitbreiding daarvan. In verband hiermede zou het door de aan het woord zijnde en ook door andere leden op prijs gesteld worden nadere inlichtingen te ontvangen omtrent de hier bedoelde inrichtingen en ook omtrent de vraag of de behoefte aan deze in verband met het tijdstip, waarop de wegenreparatie en — aanleg op de tegenwoordige schaal achter den rug zal zijn, van eenigszins langen duur zal zijn. Ook werd de vraag gesteld wat er van deze inrichtingen worden zal als de groote reparatie en aanleg van wegen gereed zullen zijn.

Ad 14o. (Brug over rooi Canarie f. 32.000) Het wilde algemeen voorkomen, dat ten deze wel een eenvoudigere oplossing te vinden is, waarbij het water toch zonder hinder te veroorzaken zijn weg kan vervolgen. Men zou dan ook gaarne het Bestuur in overweging willen geven een goedkooper plan te ontwerpen.

Ad. 16o. (Wegen in het stadsdistrict f. 520.000) Bij de bespreking van dezen post werd algemeen de vraag gesteld of bij de wegenreparatie wel steeds de meest economische en meest practische werkwijze gevolgd wordt. Zoo valt het veelvuldig opbreken van bestratingen, welke niet lang te voren aangelegd waren, meermalen op. Een sprekend voorbeeld daarvan is wel het trottoir tegenover de politiewacht, aan de Westzijde van het Brionplein, welke enkele malen verbreed, versmald en weer verbreed werd. Zoo is men nu doende op groote schaal te werken aan het Brionplein, welke lang niet zoo kwaad was en is ook de Columbusstraat, welke hoogstens een paar jaar geleden in orde gebracht was, opgebroken. En naar verluidt bestaat ook het voornemen de Breedestraat op Otrabanda, een der beste straten in de Willemstad en in vergelijking met andere straten in zeer goeden toestand, op te breken.

Naar aanleiding hiervan stelde men algemeen de vraag, waarom juist met deze straten begonnen wordt en niet met andere, die zelfs belemmerend zijn voor het verkeer, zooals de Bargestraat en de Penstraat.

Het heeft den schijn, dat het Departement van Openbare Werken de hand gelegd heeft aan den aanleg van rioleeringen. Verscheidene leden waren hierover wel eenigszins verwonderd, waar voor zoover bekend, de Koloniale Raad nimmer voor een rioleering als zoodanig gelden gevoteerd heeft.

Meerderen leden bereikten klachten omtrent stank, welke opstijgt uit de met de riolen in verbinding staande openingen voor den afvoer van straatwater, en welke duidt op een ongewenschten toestand vooral met betrekking tot de volksgezondheid en wel in die mate, dat, indien daarin geen spoedige verbetering komt, gevreesd werd, dat men met deze rioleering op die wijze van den regen in den drop raakt. Gaarne zouden de leden hier aan het woord over deze aangelegenheid de opinie vernemen van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, met name ten opzichte van het gevaar voor besmettelijke ziekten. Deze leden zouden ook gaarne vernemen hoe het Bestuur zich voorstelt steeds voldoende doorspoeling in de riolen te doen plaats hebben.

Ad. nota van wijzigingen. Algemeen waren de afdeelingen het eens met het door het Bestuur ten deze ingenomen standpunt, n.l. dat alvorens ter zake eenige beslissing te nemen, het raadzaam is advies in te winnen van een deskundig persoon.

Tegen dezen post werden dan ook geenerlei bezwaren gemaakt. Hieruit volgt, dat er ook geen bezwaren waren tegen de oplossing van het vraagstuk der oeververbinding Punda-Otrabanda in dien zin, dat deze door het Bestuur in eigen beheer genomen wordt.

Ten aanzien van de veerponten wilden de leden gaarne hun oordeel opschorten tot van het advies van den deskundige kennis genomen zal zijn.

Was de meening algemeen, dat voor vervoer op de eventueele veerponten van ieder veergeld zou kunnen worden gevraagd, omtrent eventueele betaling voor overgang der brug wilden de leden nog geen definitief oordeel uitspreken, doch daarmede wachten tot na kennisname van de berekening der kosten aan de exploitatie verbonden.

Ofschoon er geen bezwaren tegen hebbende, dat zoo noodig gedeeltelijk voor overgang een matig bedrag betaald zal moeten worden, waren de afdeelingen het er bereids over eens, dat ten deze het ideaal zou zijn een brug met vrijen overgang. Zouden dan ook de omstandigheden het toelaten, dan zou men in de afdeelin-

gen algemeen daaraan de voorkeur geven.

In dit verband werd door een lid het idee geopperd, dat indien niet van voetgangers betaling gevorderd zou worden, zoo noodig een regeling getroffen zou kunnen worden, waarbij met verhooging van de belasting op motorrijtuigen en rijwielen de passagekosten van de brug b.v. voor een heel jaar daarin begrepen zouden kunnen zijn, waardoor het aanstellen en bezoldigen van bruggewachters en het veroorzaken van last aan het publiek zouden worden voorkomen. Andere leden konden zich niet met dit denkbeeld vereenigen, aangezien niet door alle automobieleigenaars evenveel gebruik van de brug wordt gemaakt.

Verder kwam het enkele leden wenschelijk voor, dat t.z.t. de oeververbinding als een afzonderlijke commercieele zaak door het Gouvernement beheerd wordt en dat b.v. een eventueel daarvoor aan te gane leening uit de eigen opbrengsten zelf bekostigd wordt. Dat zou niet weg behoeven te nemen, merkten een paar andere leden op, dat ingeval vrijdom van overgang over de brug slechts door gunstige gesteldheid der Landskas uit anderen hoofde mogelijk zou zijn, men zou kunnen besluiten de passage kosteloos te laten plaats hebben.

Resumeerende wilden de afdeelingen als hare meening omtrent de hoofdzaak te kennen geven, dat zij zich volkomen kunnen vereenigen met het denkbeeld voorlichting van een deskundige in te winnen en de oeververbinding door het Bestuur in eigen beheer te nemen; doch dat zij omtrent eventueel bruggegeld-heffing zich volledige vrijheid willen voorbehouden tot na kennisneming van het advies van den deskundige en de berekening der aanleg- en exploitatiekosten.

Sub. E van het ontwerp. Tegen de hierbedoelde leeningen (f. 3.690.000) worden in de afdeelingen geen bezwaren gemaakt. Eenige leden wilden hieraan echter de voorwaarde verbinden, dat het Bestuur toezegt de leeningen in 5 jaar af te betalen, aanvangende met het jaar 1931, waardoor dus feitelijk de termijn reeds gebracht wordt op 7 jaar. Deze leden verwezen ten aanzien van hun standpunt ten deze naar het door hen betoogde bij de behandeling der ontwerp-begrooting voor 1930, waaraan zij nog toevoegden, dat zij in hun meening toen geuit versterkt zijn door het blijkens de "El Universal" van Vrijdag den 17den Mei 1929 door Sir Henri Deterding bij een interview met de United Press op den 16den Mei j.l. o.a. gezegde, n.l.: "No hay quien pueda decirnos, ¿cuál será la producción dentro de veinte años o [illegible] petróleo que puede producir el mundo? Está el ejemplo de los pozos de petróleo de Mexico que produjeron una rata de cien mil barriles diarios y que se secaron prácticamente antes de cuarenta y ocho horas."

Een lid en waarbij de overige leden zich aansloten, deed uitkomen, dat het hem wenschelijk voorkwam, dat er reeds op deze begrooting gelden beschikbaar werden gesteld in het belang der Bovenwindsche eilanden. Dit lid vestigde er de aandacht op, dat op St. Martin, niettegenstaande den belangrijk grooteren regenval dan op Curaçao, er elk jaar zooveel sterfte onder het vee voorkomt. Dit komt naar zijn meening omdat het water daar zóó naar zee loopt en er geen voldoende grondwater is. In het belang der veeteelt op dat eiland zou hij het waardeeren, indien het Bestuur een bedrag, b.v. fl 10.000 op deze begrooting zou willen brengen voor damaanleg op dat eiland.

Ook voor de bevordering van den landbouw op St. Eustatius zou dit lid gaarne zien, dat het Bestuur een post op deze begrooting zou willen brengen.

Ten aanzien van dit laatste merkte een ander lid, ofschoon te kennen gevende in het geheel geen bezwaren daartegen te hebben, op, dat er op de begrooting voor 1930 bereids een post voorkomt voor voorschotten tot bevordering van en andere uitgaven in het belang van land- en tuinbouw en veeteelt (alle eilanden), omtrent welke post het Bestuur bij de memorie van antwoord heeft medegedeeld, dat de daarbij uitgetrokken gelden nog geen nader te omschrijven bestemming voor wat de verschillende eilanden betreft, hebben.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 28 Juni 1929

De Rapporteurs,

ROBERTO S. DE LANNOY

JOSSY C. HENRIQUEZ

Geboren

Henriëtte Josephine,

dochter van

Gerard van Eerten

en

Johanna Margaretha Schlag.

BERICHTEN

Adoratiefeest.

Morgen is er sluiting van het Adoratiefeest in de H. Familiekerk op San Mateo. 's Morgens is er Algemeene H. Communie, om negen uur Plechtige Hoogmis, en 's avonds half zeven Pontificaal Lof, met feestpreek en processie.

Diner ten Gouvernementshuize.

Wegens de tijdsomstandigheden en den rouw van Zijne Excellentie Gouverneur FRUYTIER, kon er geen feestelijke ontvangst plaats hebben van de Etats-mayor van de beide oorlogsschepen en de Chefs van de Koloniale Reserve, zoowel uit Suriname als Holland. Daarom had er Dinsdagavond een intiem diner plaats ten Gouvernementshuize, waartoe Kolonel BOSMA en commandant LAGAAY resp. commandanten van H. M. „Hertog Hendrik" en „Kortenaer", alsmede Kapitein SCHLIMMER, en adjudanten waren uitgenoodigd.

Dienstreis naar Bonaire.

Vrijdagmorgen is Zijne Exc. Gouverneur per H. M. „Hertog Hendrik" naar Bonaire vertrokken ter inspectie.

Zijne Exc. is vergezeld van Familie en militairen adjudant.

Maandag wordt de „Hertog Hendrik" met het Hoog gezelschap hier weer terug verwacht.

Maandag wordt de „Hertog Hendrik" met het Hoog gezelschap hier weer terug verwacht.

Dankbetuiging van het Bestuur.

Iedereen is ervan overtuigd, welk een uitstekende diensten het burgerkorps onder commando van den heer A. D. CAPRILES en het Cur. Weerbaarheidskorps onder leiding van den heer C. N. WINKEL, gedurende de eerste weken na den overval gepresteerd hebben.

Geheel de burgerij is hun dankbaar hiervoor.

Ook het Bestuur heeft uiting willen geven aan zijne oprechte dankbaarheid. Daarom werden Donderdagmiddag beide Heeren, CAPRILES en WINKEL door Zijne Exc. Gouverneur FRUYTIER in audientie ontvangen, waarbij Zijne Excellentie hen namens het Bestuur oprechten dank bracht voor de verleende medewerking en de betoonde offervaardigheid, die door het Bestuur op zeer hoogen prijs worden gesteld. Zijne Exc. verzocht hen den dank van het Bestuur ook [illegible] dappe[illegible] overbrengen.

H. M. Kortenaer.

Maandagmorgen vertrok H. M. *Kortenaer* naar Aruba met het detachement van de Koloniale Reserve, onder commando van Luitenant Weyerman, ter vervanging van het detachement uit Suriname, dat Dinsdag per zelfde gelegenheid hier terugkeerde, om zich Maandag a.s. onder commando van kapitein Schlimmer en Luitenant v. d. Wall a.b. van de „Oranje Nassau" weer naar Suriname in te schepen.

Woensdagavond verliet H. M. *Kortenaer* onze haven, om via St. Thomao en Ponte Delgada naar Nederland terug te keeren.

Wij wenschen de Etat-mayor en bemanning van H. M. „*Kortenaer*", alsmede kapitein Schlimmer en zijn manschappen van harte een goede reis, terwijl wij hen tevens dank zeggen voor de gepresteerde diensten.

Militaire Politie.

Sinds verleden week Vrijdag heeft de Militaire Politie ook de buiten posten in het tweede district, Rooi Canarie, Cas Chiquito en Rust betrokken. Natuurlijk moesten daarvoor manschappen van de stadsdivisie worden losgemaakt, die voorloopig vervangen zijn door de manschappen van het Korps mariniers.

Commissie van onderzoek.

Volgens ontvangen radiobericht zijn 10 Juli uit Nederland naar Curaçao vertrokken de heeren A HOORWEG, oud-hoofd van de algemeene politie in Nederlandsch-Indië: A. H. BENNEWITZ, oud-kolonel van het Nederlandsch-Indisch leger en oud-militair Commandant van Atjeh, aan wie toegevoegd is de inspecteur 1ste. kl. der Haagsche politie, W. A. RIEKEN, ten einde ter beschikking van den Gouverneur te worden opgesteld tot het houden van een administratief-technisch onderzoek naar het optreden der militaire autoriteiten bij den overval.

Staat v. Beleg geheven.

Bij gouvernementsbesluit van 5 Juli is met ingang van Maandag 8 Juli l.l. de staat van beleg, afgekondigd in P. B. 1929 No. 41. opgeheven.

Luchtpostdienst.

De firma Maduro, agent van de *Pan-American Airways Inc* maakt bekend, dat het amerikaansche postvliegtuig voortaan Dinsdag uit Cristobal zal vertrekken en via Cartagena Dinsdagavond te Barranquilla zal aankomen; 's Woensdags zal het uit Barranquilla vertrekken en hier 's middags aankomen: Donderdags 's morgens vertrekt het weer van hier naar Barranquilla, neemt daar olie in en arriveert 's namiddags te Cristobal.

Het port der brieven die uit Curaçao per Luchtpost verzonden worden bedraagt, volgens Besluit van 5 Juli: a) in het verkeer met Cristobal, Canal Zone: Voor een gewicht van niet meer dan 10 gram f. 0.50. en voorts voor elk meerder gewicht van 10 gram of resteerend gedeelte van 10 gram f. 0.50 daarboven.

b) in het verkeer met de Vereenigde Staten van Noord-Amerika voor een gewicht van niet meer dan 10 gram fl. 1.. en voorts voor elk meerder gewicht van 10 gram of resteerend gedeelte van 10 gram fl. 1. - daarboven.

De brieven kunnen op verzoek van den afzender worden aangeteekend, waarvoor bij vooruitbetaling, boven het hierover bepaalde port, verschuldigd is een vast recht van vijftien cent, daaronder begrepen het aan den afzender uit te reiken bewijs van ter postbezorging.

Volgens Besluit van 5 Juli l.l. (P. B. No 57) zijn met ingang van 6 Juli l.l. slechts aan het Postkantoor op Curacao verkrijgbaar, nevens de gewone frankeerzegels, luchtpostzegels, welke voorzien zijn van den opdruk „Luchtpost" en met overdruk in de waarden van f. 0.50, f. 1.— en f. 2.—

Hulpbetoon.

De employé's van de C. P. I. M. hebben aan de Commissie, bestaande uit de heeren Capriles, Maduro en Winkel de som van f. 1007 50 gezonden, voor de nagelaten betrekkingen van wijlen sergeant-majoor Vaas.

Koninklijk geschenk.

Hare Majesteit de Koningin Moeder heeft besloten uit de opgebrachte jubileumgelden, voor zoover betreft die opgebracht door vrouwen uit de overzeesche Gewesten, de volgende schenkingen te doen:

f. 1500. aan het St. Elizabeths-Gasthuis.

f. 1000. aan het Sanatorium „Het groene kruis" en f. 200. aan de patienten van het Leprozen gesticht alhier.

Correspondentie.

„*De Onzijdige*." Nog steeds de Bovenwindsche kwestie, een „question brûlante," waar we hopen dat spoedig een einde aan zal komen. Wij hebben het „hoor en wederhoor" in zoo ruime mate toegepast, dat het o. i. geen doel heeft er nog meer woorden aan te verspillen. Beide partijen, zoo vóór als tegen, hebben overvloedig gelegenheid gehad hun opinie te zeggen. [illegible] zaak met de noodige voorzichtig[illegible] onpartijdigheid een beslissing zal nemen.

Wij zijn het met schrijver eens, dat er verandering moet komen, wij twijfelen er niet aan, of deze verandering zal komen, omdat wij de goede gezindheid van Zijne Exc. Gouverneur FRUYTIER ten opzichte van de Bovenwindsche eilanden kennen en er veel goeds van verwachten. Ook in den Kol. Raad openbaart zich wat meer belangstelling in het lot der Bovenw.-eilanden; getuige het Voorloopig Verslag op de Suppl. Begrooting 1929. Nog een weinig geduld dus.

Officieele berichten.

Aan de tijdelijke agenten van politie 2de klasse op Aruba J. A. Adams en M. J. D. Seymonson is, op hun verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den Heer E. R. W. Rhodes, tijdelijk benoemd tot loods voor Druif op Aruba, is van den 5den Juli tot den 7den Augustus 1929 verlof verleend. Gedurende de afwezigheid van den Heer Rhodes voornoemd wordt zijn dienst bij Druif waargenomen door den dienstdoenden loods aan de Paardenbaai.

Aan den telegrambesteller bij den post voor D. T. alhier Victor Maduro, is, op zijn verzoek, eervol ontslag als zoodanig verleend.

Victor Maduro voornoemd is benoemd tot bode van het Ontvangerskantoor alhier.

Luis Enrique Fray is benoemd tot telegrambesteller bij den post voor D. T. alhier.

Het commando over de troepen in Curaçao is, gedurende de ziekte van den Kapitein A. F. Borren, opgedragen aan den 1ste Luitenant bij het garnizoen alhier A. P. J. Berger.

PROGRAMMA

Kortegolfzender P. H. O. H. I. te Huizen Noord-Holland op een golflengte van 16.88 meter.

Op Maandag 15 Juli van 7.23 tot 11.23 v.m.

Op Woensdag 17 Juli van 8.23 tot 11.23 v.m.

Op Donderdag 18 Juli van 6.53 tot 10.23 v.m.

Op Vrijdag 19 Juli van 7.53 tot 11.23 v.m.

Op Zaterdag 20 Juli van 7.23 tot 11.23 v.m.

Op Zondag 21 Juli van 7.53 tot 11.23 v.m.

Vliegtocht Holland—West-Indië.

Naar wij uit goede bron vernemen, zal de vliegtocht Nederland—West-Indië zeker doorgaan en plaats vinden in December van dit jaar. Tevens vernemen wij dat men een uitstekend vliegveld heeft nabij Hato, dat met betrekkelijk weinig onkosten in orde te brengen is. Zoodra het Bestuur officieel bericht ontvangt, dat en wanneer de vliegtocht zal plaats hebben, zal men beginnen met het terrein in orde te brengen.

Cijfers over 1927.

Bij de wet van 24 Juni 1927 waren de uitgaven geraamd op f. 3.128.483 en de inkomsten op f. 2.903.350. De uitgaven waren dus f. 225.133 hooger geraamd dan de inkomsten, tot welk bedrag een bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der Curaçaosche middelen was toegestaan. De uitkomsten van het begrootingsjaar zijn echter geweest: voor wat betreft de ontvangsten uit belastingen, enz. f. 4.232.425 en voor wat betreft de uitgaven f. 4.074.981, zoodat de middelen f. 157.444 méér hebben opdracht, dan voor de bestrijding der gezamenlijke uitgaven werd geëischt. Dientengevolge behoefde over de Rijksbijdrage niet te worden beschikt, terwijl ook geen gelden behoefden te worden opgenomen.

De Havenwerken.

De havenwerken zijn in vollen gang. Aan de Oostzijde, ter hoogte van de Groote Werf, heeft men reeds een groot gedeelte wegbaggerd, terwijl men er thans bezig is met den bouw van een nieuwe kademuur. In afwachting van het gereed komen hiervan, om daarna met de baggerwerken door te gaan, is thans de baggermachine bezig bij den havenmond, met het wegbaggeren van den hoek aan de Oostzijde. Het werk trekt veel belangstelling. Het is ook zeer interessant te zien, wat een geweldige massa deze baggermachine, waarvan de schepelpel een capaciteit van 5 ton heeft, verzetten kan. Naar wij vernemen, zullen de werken in anderhalf jaar gereed zijn.

Verbetering van straten en pleinen.

De verbetering van het Brionplein nader haar voltooiing. Nog een paar weken en het plein zal totaal gemoderniseerd zijn.

De weg langs het Waaigat, vroeger vooral in den regentijd nauwelijks begaanbaar, zal na voltooiing een van de mooiste van de stad zijn. Met zijn dubbelen rijweg en royale trottoirs is hij echt grootsteedsch.

De Koloniale Raad heeft zich in hoofdzaak uitgesproken ten gunste van de plannen van het Bestuur [illegible] joen, uit leening te verkrijgen, wordt aangevraagd.

Echter onder voorwaarde, dat het Bestuur toezegt, om van '31 af, deze leening in 5 jaar af te betalen.

Hiertegen zal het Bestuur wel geen bezwaar hebben, want:

ten eerste, zal, als de opbrengst der middelen blijft stijgen, zooals tot nu toe het geval is, deze geheele som wel niet geleend behoeven te worden, doch een gedeelte der onkosten kunnen bestreden worden uit deze meerdere opbrengst:

ten tweede, is het te voorzien, dat als men doorwerkt in het tempo van thans, men over een paar jaar door de voornaamste groote werken heen is; waarna men rustig kan beginnen met af te betalen.

Terwijl bovendien nog, een groot deel van het personeel, dat thans in tijdelijken dienst is, alsdan zal kunnen gemist worden, zoodat vanzelf de gewone uitgaven minder zullen worden, en het surplus, dat dienen moet voor aflossing, zal toenemen.

Een tekort.

„De Surinamer" schrijft:

„Toen wij het plan opvatten naar Curaçao te seinen om inlichtingen, betreffende den toestand aldaar, lag het in onze bedoeling om de Redactie der Amigoe di Curaçao een perstelegram uit te lokken.

Door de veel lagere tarieven bieden perstelegrammen, de mogelijkheid uitvoeriger, te zijn, dan in gewone telegrammen, waarop het volle gewone tarief drukt.

Bij navraag bleek ons echter, dat er geen perstarieven bestaan voor Suriname—Curaçao en voor Curacao—Suriname.

Wij bleven dus aangewezen op een gewoon telegram, waarin vanzelf beknoptheid betracht moest worden.

Achteraf is gebleken, dat die beknoptheid niet leidde tot onduidelijkheid of onvolledigheid, doch dit verandert niet aan het feit, dat er in dit opzicht een tekort bestaat.

Wij brachten dit reeds onder de persoonlijke aandacht der betrokken autoriteiten, doch herhalen dit hier in het openbaar, aangezien ons werd medegedeeld, dat de invoering niet eenzijdig tot stand kan komen. Suriname en Curaçao moeten op desbetreffende voorstellen onderling regelen.

Tot dusverre hebben wij slechts perstarieven voor telegrammen naar Nederland en voor het binnenland. Overigens bestaan er geen perstarieven.

Het tarief voor binnenlandsch verkeer is van zeer jongen datum en werd eerst ingevoerd, toen wij tijdens een reis naar Nickerie van daaruit invoering vroegen, ter openstelling der gelegenheid naar ons blad te seinen.

Voor verkeer met de overzeesche gebieden van Groot Nederland schijnt men te willen wachten tot er wederom aanvragen binnenkomen. Daarbij werd ons o. m. gezegd, dat „persverkeer" wel zelden zal voorkomen. Er wordt zoo weinig gebruik van gemaakt.

Dit geeft naar onze meening echter niet den doorslag.

De behoefte daaraan kan zich plotseling voordoen en dan behoort de mogelijkheid te bestaan haar te bevredigen.

Wij bevelen deze zaak dan ook te dezer plaatse aan de bevoegde autoriteiten aan, zoowel hier als overzee."

Tot zoover „De Surinamer".

Het bevreemdde ons evenzeer, dat er geen perstarieven voor Curaçao — Suriname en omgekeerd bestaan.

Waarom niet, is ons niet duidelijk. Wegens het levendig passagiersverkeer tusschen Suriname en Curaçao, en het steeds grooter wordend aantal Surinamers die zich te Curaçao komen vestigen, zou de gelegenheid voor perstelegrammen dikwijls van groot niet kunnen zijn.

Als er perstarieven bestonden, zou er zeker meer gebruik van gemaakt worden, zeer in 't voordeel van de families zoowel hier als daar.

Wij sluiten ons daarom bij den wensch van „De Surinamer" aan.

Suriname als afzetgebied van Curaçao.

Naar aanleiding van een bespreking van Ir. SURINGAR met de K. v. K. te Paramaribo, schrijft „*Suriname*":

Suriname heeft thans het voorrecht van een kort verblijf van Ir. Suringar door de Ned. Regeering uitgezonden als adviseur van den Gouverneur inzake den aanleg c.a. van de electrische werken te Paramaribo, waartoe de Gas Maatschappij concessie is verleend. ZEG. heeft Curaçao voor eenzelfde doel bezocht en keert van hier over enkele maanden daarheen terug. Hoewel zelf niet in den handel heeft hij op zich genomen als propagandist op te treden voor de vereeniging „Het Nederlansch Fabricaat" in Nederland en heeft op die wijze in Curaçao contact gehad met de Kamer van Koophandel te Willemstad. Alhier aangekomen heeft door onze Kamer van Koophan[illegible] gelijken handel tusschen de beide zusterkolonies kenbaar te maken, heeft hij niet geaarzeld zich daartoe bereid te verklaren, waarbij bleek dat hij ook door de Kamer van Koophandel te Curaçao is uitgenoodigd ten opzichte daarvan in Suriname besprekingen te voeren en gelijk de Voorzitter van onze Kamer zich uitdrukt een trait d'union te vormen tusschen beide kamers.

Daartoe was deze openbare vergadering uitgeschreven, welke bezocht werd door een 50-tal notabelen kooplieden en kleinlandbouwers.

Nadat de heer Suringar door den Voorzitter was welkom geheeten en deze het doel der bijeenkomst had uiteengezet, verkreeg de heer Suringar het woord en dankte hij voor de hem aangeboden gelegenheid om te trachten den band tusschen Curaçao en Suriname nauwer aan te halen. Spr. juicht de betoonde belangstelling van harte toe, hetgeen verklaarbaar is omdat de zaak belangrijk is zoowel voor Suriname als Curaçao. Aan den eenen kant staat Suriname met een vruchtbaren bodem en zijne voorhanden en nog te verkrijgen producten, wachtende op een goed afzetgebied, aan den anderen kant het niets produceerende Curaçao, dat daardoor gedwongen is tot invoer van allerhande van elders. De vraag die zich bij Spr. opdringt is deze: hoe is het toch mogelijk, dat totdusverre tusschen beide betrekkelijk dicht bij elkaar gelegen Nederlandsche gebiedsdeelen zoo weinig samenwerking bestaat, waar zij als het ware bestemd zijn elkaar aan te vullen. Die vraag is niet gemakkelijk te beantwoorden.

Spr. hangt een beeld op van den toestand van Curaçao, dat 15 jaar geleden nog een vrijwel verlaten eiland, sedert met phenomenale snelheid vooruit is gekomen en thans eigenlijk het meest belangrijke punt van midden Amerika is geworden, een en ander als gevolg van de oliewinning in Venezuela, waarvoor de raffinaderijen in Curaçao zijn aangelegd en geëxploiteerd worden.

De geringe productie van het land, in vroeger jaren reeds onvoldoende voor de eigen kleine bevolking is, sedert den enormen toevloed van werkvolk van elders thans van geen beteekenis. De transito-passagiers, wier aantal meer dan 3X het bevolkingscijfer beloopt, brengt groot vertier en de winkelstand bloeit er dien tengevolge. Daar heerscht een buitengewone drukke havenbeweging, die jaarlijks grooter afmeting aanneemt. De prijzen zijn echter exhorbitant hoog, hetgeen Spr.

Bijblad van de Amigoe di Curaçao

Uit de pers.

HERINNERINGEN UIT CURACAO.

„'t Is een oude kas, maar die erg goed tegen slecht weer kan."

In *De Tijd* schrijft Z.:

De gebeurtenissen der laatste dagen hebben Curaçao op aller lippen gebracht. Wat vooral de aandacht trok en de verontwaardiging wekte, was de staat van hulpeloosheid en het gebrek aan bescherming van dat „Nederlandsche „gebiedsdeel". Van „Kolonie" mag men heden ten dage niet meer spreken. We hebben daarvoor het leelijke woord „gebiedsdeel" in de plaats gekregen.

Ik heb op Curaçao, in de prachtige haven nog het oude houten oorlogsschip de „Sommelsdijck" zien liggen. 't Was niet veel, maar toch iets en boezemde althans eenigen eerbied in aan onze buren en gaf een gevoel van gerustheid aan de bewoners. Een oude Amelandsche zeerot zei er van: „'t is 'n oude kas, menheer, maar die erg goed tegen slecht weer ken."

Ik heb er zien liggen „de Ruyter," de „Zeeland", de Kortenaer" (de oude), de „Noordbrabant." Dat was in den goeden ouden tijd, dat we op Curaçao nog een stationsschip hadden. De Hollandsche jantjes konden aan wal wel eens lastig zijn en gaven de politie handen vol werk, vooral als de rhum in den man was: maar wij voelden ons toch beschermd.

Toen kwam de ongelukkige tijd, dat het laatste stationsschip Curaçao verliet. Nu en dan kwam er dan wel eens Nederlandsch oorlogsschip in onze haven even aanleggen: maar de veiligheid tegenover onze woelige naburen was weg.

In die dagen sprak ik een kapitein (de man is sinds lang ter ziele). Hij uitte z'n ongerustheid in de volgende bewoordingen.

— Wat zullen we nu aanvangen, als de een of andere president van Venezuela (generaal Castro tyranniseerde in die dagen deze republiek) het in zijn hoofd haalt, om eens met een oorlogsschip, al is 't van niet groote afmetingen, onze haven binnen te vallen, en links en rechts begint te schieten? Dan schiet hij eerst rechts het gouvernementsgebouw omver, links de woning van den Bisschop, vaart dan de houten pontonbrug aan splinters, trekt al schietend de haven verder in en vernielt de handelshuizen, magazijnen en werven aan beide kanten; maakt dan in het Schottegat rechtsomkeert, en verlaat straffeloos weer onze haven.

— Ja, maar, wierp ik op, de forten dan!

— De forten? Het Waterfort is sinds Gouv. J. O de Jong van Beek en Donk een paar tanden uit de kanteelen heeft laten nemen om voor zich en zijn familie een beter uitzicht op de zee te hebben, juist een oud vrouwtje, dat eenige tanden uit haar gebit verloren heeft. Het Riffort kan wel opgeblazen worden.

— En het geschut dan?

— Het geschut is alleen goed om tijd- en saluut-schoten te geven. Maar overigens zou het alleen kunnen dienen als demonstratie op een retrospectieve tentoonstelling van verdedigingsmiddelen.

— Hoe lang denkt ge 't dan daarmee tegen een buitenlandschen vijand, al is het dan Venezuela, te kunnen volhouden?

— Ja, antwoordde hij schokschouderend, — ja, een kwartiertje, zouden wij het kunnen probeeren, maar langer niet.

De man sprak hier als een profeet. Want wat nu gebeurd is, heeft hem wat het kwartiertje betreft, volkomen in 't gelijk gesteld.

En toen telde de bezetting nog 250 man! Curaçao is altijd een broeinest van revolutie geweest. Ons Bestuur liet dat oogluikend toe, zoolang er geen wapens of amunitie werd verhandeld of gesmokkeld. Dat dit toch al smokkelend gebeurde, is een geheim aan iederen Curaçaonaar bekend. Gedroegen de revolutionnaire elementen uit Venezuela, Colombia, Santo Domingo zich rustig, dan bestond er voor ons Bestuur ook weinig reden tot ingrijpen. 't Was zelfs gevaarlijk. Want wie wist, of de zoogenaamde Generaal en samenzweerder, dien men nu uitwees, naderhand, misschien zeer spoedig, niet op den presidentszetel van Caracas zou komen en dan wraak zou nemen op onze arme kolonie. Zoo iets is werkelijk gebeurd met Guzmán Blanco. Gouverneur de Rouville zette den woelwater uit Curaçao; men zegt zelfs op aanraden en onder goedkeuring der Nederlandsche regeering. Kort daarop was Guzmán Blanco de groote en gevierde President der Vereenigde Staten van Venezuela. Een zijner eerste regeeringsdaden was nu een invoerrecht van 30 pCt. boven de gewone rechten in te voeren voor alle goederen uit de Kolonie Curaçao afkomstig. Ook kostte de uitzetting aan Gouverneur de Rouville zijn post.

Ook de zeer beruchte Generaal Castro, die vóór zijn regeering, op Curaçao geruimen tijd verbleef, schijnt zulke onaangename ondervindingen te hebben opgedaan. Althans hij bleef na zijn verheffing altijd fel gebeten op Curaçao en traehtte het op alle manieren te benadeelen. Tot afschaffing der 30 pCt. additioneele rechten, was hij niettegenstaanden alle diplomatieke vertoogen, nooit te bewegen. Dat hij daardoor den Curaçaoschen smokkelhandel op ontzettende wijze in de hand werkte, is een feit, maar blijft voor zijne rekening.

Zoo is Curaçao altijd een broeinest van revolutionnaire voorbereidingen geweest. Met hoeveel opstandige refugiës ik kennis maakte, durf ik zelfs niet bij benadering te zeggen. Ook doorluchtige banneling verbleven er op Curaçao met de vleet. O. a. de hoogst ernstige en vreedzame expresident Rojas Parll, die voor Guzmán Blanco moest wijken: den eerbiedwaardigen banneling. Mgr. Barralt, die van Guzmán Blanco geen benoeming tot Aartsbisschop van Caracas wilde aannemen, wijl hij hem het recht van benoeming niet erkende. Binnen 24 uur moest hij het land verlaten. Hoog vereerd door geheel de bevolking stierf hij op Curaçao.

Ook ontmoette ik den moordenaar van president Heureaux, den tyran van Santo Domingo, Horacio Vasquez. Z'n hand droop om zoo te zeggen nog van het bloed van zijn slachtoffer, wien hij á bout portant een kogel door het hart had gejaagd. Door omstandigheden kwam ik met hem in aanraking, en ik huiverde, toen hij mij de hand ter begroeting reikte. Hij bracht zelf het gesprek op z'n daad en verklaarde ijskoud: „als ik het hem niet gedaan had, had hij het mij binnenkort gedaan."

Van zulke elementen wemelt het op Curaçao.

De slimste middelen wenden zij aan, om in 't verborgen samen te zweren. B. v. een bekend R. K. priester ontving op zekeren dag per post een pakket. Bij opening bleek het te bevatten een collectie brieven aan diverse generaals, met verzoek, om die ter hand te stellen aan de geadresseerden. De generaals waren allen revolutionaire refugiës, die op Curaçao hun tijd, om hun slag te slaan, afwachtten. Nu kon het zeker zijn, dat die brieven heel onschuldig waren. Maar verdacht was, dat men ze zond aan een Nederlandsch geestelijke, die geheel buiten elke opstandige beweging stond.

Daarbij had waarschijnlijk de gedachte voorgezeten: sturen wij ze rechtstreeks aan de adressen, dan worden ze zonder twijfel door de Venezolaansche of Colombiaansche post aangehouden en geopend, en zouden dan als bewijsstukken tegen de samenzweerders kunnen dienen. Daarom werd een Hollandsch geestelijke, die die noch in Venezuela, noch in Colombia eenige verdenking wekte, gekozen om aan die brieven adres te verleenen.

De geestelijke, die geen medeplichtige wilde zijn in het voorbereiden van een revolutie, wist niet beter te doen dan het Bestuur van Curaçao te raadplegen. De toenmalige Gouverneur, die de geadresseerden maar al te goed kende, raadde aan, de brieven zonder meer te verscheuren. 't Welk geschiedde. Het slim bedachte middel, om communicatie te krijgen met partijgenooten, faalde dus volkomen.

Nu de Curaçaosche Petroleumwerken, die zulke ontzaglijke uitbreiding hebben gekregen, honderden Venezolanen in dienstnemen, mag wel eenduidig bel waakzaam oog gehouden worden op die roerige elementen, en mag Nederland zeker nooit meer de verplichting van zich afschuiven, om dit „gebiedsdeel" te bewaken en te beschermen. Een schip op strand is een baken in zee.

INGEZONDEN

Geachte Redactie.

Beleefd verzoek ik U een kleine plaats af te staan voor het volgende:

Eindelijk werd dan de onrust en angst een weinig verlicht, toen de „Three Sisters" ruim 14 dagen na de ramp van Curacao hier aankwam. De eerste vage berichten drongen langs buitenlandschen weg tot St. Eustatius door 3 of 4 dagen na de ramp; en eerst veel later langs den radiopost St. Martin, terwijl Saba een eerste vaag gerucht vernam juist 14 dagen na het gebeuren.

— Curaçao overvallen, 't Fort geplunderd, Gouverneur en Commandant weggevoerd, verschillende officieren dood.

Ongélooflijk ja, zoodat alleen de Curaçaosche officieele berichten opheldering kunnen geven, door middel van de pers. Het deed eenigszins denken aan een groot woonhuis waar vader, moeder en kinderen worden overvallen en verslagen, terwijl de striefkindertjes op hun zolderkamer een vaag gerucht vernemen van wat er gebeurd is of wat er misschien al niet had kunnen gebeuren.

Het is waar, dat de Bovenwindsche hun radio bezitten, gevestigd op bet hoofdeiland St. Martin, en dat het aan het beleid of niet beleid en aan de mogelijkheid der verbindingen is overgelaten te publiceeren al dan niet. Zooals het op Curaçao zelf zooveel gebeurd is met betrekking tot de politieke toestanden van Venezuela, dat juiste berichten uit Europeesche dagbladen moesten gelezen worden, zoo drongen op deze eilanden eenige verschrikkelijke gegevens door langs buitenlandschen weg.

Zooals wel niet onbekend zal zijn (!) bestaat hier op de B. W. een 14 daagsche postverbinding tusschen de eilanden en verdere buitenwereld, en een maandelijksche dienst met Curaçao. We mogen daarvoor zeer dankbaar zijn, zeker, omdat het een soort aandenken is van Curacao's vroegeren toestand; maar dat zoo'n ernstig feit, zooals geen vaderlandsche geschiedenis van onzen tijd ooit zal boeken, bijna 14 dagen later tot de onderhoorige eilanden doordringt, dat lijkt meer uit den tijd van het paard van Troje, waar het huidige feit niet ver van af staat.

Is het dan zoo onbelangrijk voor ons volk de gebeurtenissen op de hoofdeilanden tijdig en goed omschreven te vernemen, terwijl zeer velen hun nauwste familiebeirekkingen hebben op Curaçao en Aruba? Werkelijk lijkt de relatie van Beneden- en Bovenwindsche geringer dan van ouders en stiefkinderen. Toch is 't niet onmogelijk den band sterker aan te halen, zoodat een beter begrijpen en waardeeren wederzijds zal toenemen tusschen Nederlandsche onderdanen hier en op de hoofdeilanden. Veel is er geschreven en gesproken over de wonderen van de moderne techniek, dat afstanden niet meer bestaan, dat men spreekt en ziet over duizenden mijlen afstand, en toch blijkt 't thans in een beschaafde wereld nog mogegelijk, dat onderdanen van eenzelfde gewest— en wel degelijk een beschaafd gewest— ± 14 dagen later een zoo verschrikkelijk bericht als de overrompeling van Curacao te hooren komen.

Is het zoo'n ontzachelijk diepe greep in de betrokken kas om ook op de eilanden Saba en St, Eustatius radioverbinding te krijgen, of kunnen deze twee het best stellen met een of ander praatje van een toevallig passeerend zeilschip? Soms moet er veel leergeld betaald worden, zooals zoo dikwijls gebleken is met verschillende werkzaamheden op Curaçao en nu .... Maar waar de pers zich wijselijk onthoud van kritiek over de laatste ramp, mogen wij haar niet vooruitloopen.

Uit het gegeven verslag der overrompeling blijkt wraak de oorzaak te zijn geweest, niets meer, want wapens en ammunitie hadden de revolutionairen even gemakkelijk op een eerlijke wijze kunnen bemachtigen door hun buitenlandsche volgelingen over alle gewesten.

Lijkt het nu zoo onmogelijk op alles, wat te Curaçao noodzakelijk moet geschieden tegenover hen, een nieuwe wraak te beramen ondanks de zeebewapening en militaire versterking? Wel, waar het de Benedenwindsche betreft, maar ons gewest strekt zich verder uit. Wraak sterft zelden en waar iemand niet aan het hoofd kan worden getroffen, moeten de beenen het ontgelden.

Voor een dergelijk feit zou zelfs de zoo met recht gevierde jager „Kortenaer" ver achter het net visschen als de eerste berichten dan misschien na een maand Curaçao zouden bereiken. Hoe Curaçao erover denkt, wellicht dringt het na eenige maanden of langer tot hier door, maar hier leeft een verlangen tot nauwere verbinding Zooals het nu is, kan Saba en St. Eustius haast van de wereld zijn weggevraagd zonder dat iemand op Curçao of zelfs St. Martin met zijn radio er iets van verneemt. Kan men zich nog herinneren hoe laat de ellende der laatste orkaanverwoesting op deze eilanden tot Curaçao is doorgedrongen? Wellicht zou menschlievende hulpverleening dan ook niet zoolang zijn uitgebleven, als een ruim radioverslag het Gouvernement en de burgers op de hoogte had kunnen brengen.

Werkelijk is ter verdediging en spoedig te wachten hulp in benarde tijden een betere en snellere verbinding noodzakelijk. Maar dan zal misschien de groote quaestie komen over de bekostiging; het gewettigde bestuur of belanghebbenden. Er is al leergeld betaald in Holland in de zaak: „Kolonieën of Oorlog."

Met hartelijken dank voor de verleende plaats in uw veelgelezen blad.

Saba en St. Eustatius.

illustreert door het noemen van enkele betreffende de eerste levensbehoeften. (Melk kost f 0.75 — f 1.— ; eieren 17½ cent; kippetjes, mager en „niet gebraden" f 4.50 — f 5.)

Spr. vindt het merkwaardig dat in de laatste jaren de invoerwaarde in Curaçao zoo hoog is geweest (in de jaren 1924-1927 achtereenvolgens 51, 70½, 107 en 135 millioen gulden) en dat om te blijven bij het jaar 1927, daarvan uit Suriname slechts f. 48.936 afkomstig is. In dit laatste bedrag zit dan nog f 36.000 aan rum. Overigens betreft die invoer uit Suriname slechts hout, rijst maïs en meubelen.

Spr.'s oordeel is dat in Curaçao heel wat geplaatst zou kunnen worden, dat door Suriname geleverd kan worden en dat het de taak is van den handel in Suriname het noodige daartoe te doen. Waar Spr. contact heeft gehad met de beide Kamers van Koophandel zal het hem aangenaam zijn daarbij zoo noodig zijn tusschenkomst te verleenen.

Naar aanleiding van de vragen en opmerkingen die hem door de vergadering w. o. de leeraar Frey, die onlangs zelf Curaçao heeft bezocht en eveneens is aangezocht voor het bevorderen van den uitvoer van producten uit Suriname naar Curaçao worden gesteld, deelt de heer Suringar mede:

a. dat de rijst in Curaçao geen volksvoedsel is en het vermoedelijk ook niet aanstonds zal worden. Dit artikel zou daar echter zeker afzet kunnen vinden in verband met het groote getal Surinamers, dat zich aldaar heeft gevestigd en de vele Hollanders (Europeanen in het algemeen) die, hoewel zij tot dusverre op zijn Hollandsch of Amerikaansch leven, toch ook wel rijst gebruiken;

b. dat timmerhout meestal uit Amerika wordt betrokken en daarmede als concurrent valt rekening te houden. Vermits in Curaçao geen industrieën meer worden uitgeoefend, zouden voorts ook meubels ingevoerd en geplaatst kunnen worden. Meer [illegible] thans zou men overgaan tot den [illegible] van houten huizen, instede van [illegible] en steen opgetrokken, wanneer [illegible] noodigde hout kon voorhanden zijn;

c. dat vruchten worden ingevoerd uit Venezuela en sommige zelfs uit het vèraf gelegen Californie.

De invoer uit Venezuela heeft plaats met kleine schoeners en niettemin zijn de vruchten zeer duur. Groenten zijn echter zoo goed als uitsluitend in blik verkrijgbaar. Voor den uitvoer van deze producten moet echter gerekend kunnen worden op vlugge scheepvaartverbinding met koelruimten aanboord der schepen. In dit geval verwacht Spr. dat Suriname dan zeker zal kunnen concurreeren met de andere plaatsen (Californie, Chili etc.) die thans als leverancier optreden en die toch zooveel verder van Curaçao afliggen dan Suriname.

De heer Van Traa stelde hierna vast, dat de eenige onmisbare factor voor de verwezenlijking van het doel dezer bijeenkomst is: het beschikken over schepen met koelruimten, terwijl wij hier vooralsnog zijn aangewezen op één lijn, wier schepen niet aan deze voorwaarde voldoen. Deze schepen varen bovendien slechts eens in de 3 weken op Curaçao.

Spr. deelt mede, dat de Landbouwvereeniging dadelijk na het in de vaart komen van de Cottica 1927, die beschikt over koelruimte, die behoorlijk op temperatuur kan worden gehouden, getracht heeft vruchten naar Curaçao uit te voeren. De vracht beliep echter f 6.— per kubieke voet en de zending die op Curaçao werd verzorgd door de Hollandsche Bank voor West Indië bleek niet eens die vrachtkosten te kunnen dragen.

Als oorzaak daarvan is opgegeven de concurrentie met Venezuela, de vrachtkosten en voornamelijk de organisatie der opkoopers in Curaçao, die schijnen te wachten totdat de aangevoerde vruchten, wegens gebrek aan koelruimten op Curaçao, dreigen te bederven, alvorens te koopen.

Deze en andere toestanden moeten eerst op Curaçao zelf worden onderzocht en opgelost, alvorens Suriname heil kan verwachten van de mogelijke uitbreiding der handelsbetrekkingen met die zusterkolonie. Daartoe bestaat Sp.'s inziens slechts één weg en die is er een deputatie heen te zenden van mannen, volkomen in staat om de zaak te bestudeeren en aan te geven wat gedaan moet worden. Daarna pas kan men in Suriname zien wat in Curaçao kan worden verhandeld.

Voor alsnog is het alleen rijst en maïs die daarvoor in aanmerking komen. Er zal hier geteeld moeten worden wat daar gewenscht wordt.

Naast de organisatie van den verkoop aldaar en de oplossing van het scheepvaartprobleem, noemt Spr. het bouwen van koelhuizen in Curaçao en uiteindelijk het bepleiten bij het gouvernement van een voorkeur invoerrecht op Curaçao van goederen uit Suriname.

Spr. adviseert derhalve te besluiten tot de bedoelde afvaardiging en tot het stichten van een fonds daarvoor.

***

Dit advies, zoo verklaarde de heer Suringar, is hem uit het hart gegrepen, maar het stemt hem des te aangenamer nu het uit den boezem der vergadering zelve is gekomen. Spr. kan intusschen mededeelen, dat koelruimten op Curaçao in de naaste toekomst wel beschikbaar zullen komen, zoodat zijns inziens de verbinding het eerst aan de orde komt.

De Voorzitter zegt, dat in de Kamer dezelfde conclusie was gevormd en neemt zich voor deze aangelegenheid verder door de Kamer te doen behartigen; aan de aanwezige landbouwers wordt verzocht aan te geven in hoeverre in de naaste toekomst over voldoende lanpbouwproducten beschikt zal kun nen worden voor export naar Curaçao.

***

Boer Prins verwacht spoedig een ruimen oogst van sinaasappelen, terwijl versche groenten, behoudens abnormale weergesteldheid binnen 6 weken zijn te produceeren. Verder is de Vereeniging „Ons Belang" reeds geruimen tijd doende met het inleggen van komkommers enz. zoodat ook daarvan uitvoer mogelijk zal zijn.

Vervolgens wordt nog besproken de mogelijkheid van uitvoer van vleesch, vee, visch, houtskool, bananen en kippen. Hoewel de heer Suringar wist mede te deelen, dat al deze artikelen er zeer duur zijn, valt aan invoer der eerste 3 genoemde niet te denken; de andere zouden er echter een goede markt vinden. Houtskool en kippen en andere niet aan spoedig bederf onderhevige goederen zouden naar de meening van enkelen per schoener kunnen worden verscheept. [illegible] tegen gewaarschuwd, dat niet verwacht moest worden, dat bij levering uit Suriname de tegenwoordige prijzen in Curaçao gehandhaafd zullen blijven; een daling is beslist te verwachten, al wördt rekening gehouden met de voortdurende toename her bevolking.

Ten slotte deelt de Voorzittar mede dat de Kamer in eigen boezem de zaak verder onder de oogen zal zien en dat spoedig geïnteresseerden zullen worden uitgenoodigd voor verdere besprekingen in de hoop dat de zaak tot een goede oplossing zal kunnen worden gebracht. Ook de beide gouvernementen zullen ten deze erbij betrokken worden omdat het hier — als gezegd — geldt een gemeenschappelijk belang.

Het streven zal er op gericht moeten zijn de beide punten: scheepvaartverbinding met koelruimten en voldoende productie voor levering zooveel doenlijk gelijktijdig tot oplossing te brengen, en niet in herhaling te vervallen van hetgeen destijds bij de pogingen tot herstel van de bacoventeelt voor export is gebeurd, de eene factor te laten afhangen van den anderen, en omgekeerd, waardoor de resultaten moesten uitblijven.

Wij wenschen de Kamer van Koophandel succes toe bij haar streven.

Van Speyk Anno 1929.

J. P. J. H. Clinge Doorenbos, dicht in „De Telegraaf" onder bovenstaanden titel. Dit gedicht gaf Guus Betlem Jr. aanleiding tot het volgende antwoord:

***

Hoog en zeer geroemde Dichter,
Gij, de stuurman aan den wal,
Kunt ge heusch geen vrede vinden
Met dat Curaçao-geval?

Als eens in Uw mooie villa
Zoomaar, midden in den nacht,
'n Drietal stevig-flinke kerels
U zoo een visite bracht,

Zegt Ge dan, wanneer z'U dwingen
Om te handelen naar hun wil:
„Krijg de pip! ik vlieg de lucht in!"
Of . . . houdt g'U ook liever stil?

Denkt Ge óók aan Uw familie,
Aan Uw naasten, vrouw of kind,
Denkt Ge, als Gij in de lucht vliegt,
Dat die daar dan baat bij vindt?

'n Menschenleven, och, we weten 't,
Telt men tegenwoordig licht,
Doch Gij telt het blijkbaar héél niet,
(Leze men slechts Uw gedicht!)

Dat Ge 't feit een groot schandaal vindt;
Top! Want dat is zeker zoo,
Echter.... zit de beste stuurman
Ditmaal.... achter zijn bureau!

Guus Betlem Jr.

EEN „RADIO-KLINIEK" IN AMERIKA.

Een interview met Dr. Alfred Adler, den grondlegger der individueele psychologie.

Dr. Alfred Adler, een bekend psycholoog, die reeds gedurende eenige maanden in New-York verblijf houdt, heeft onlangs aan een medewerker van de „New-York Telegram" een interview verleend, waarin hij over — zelfs voor Amerika — zeer stoute plannen sprak tot het stichten van een z.g. „radio-kliniek", die gratis advies zal verstrekken inzake maatschappelijke problemen en de plichten der Amerikaansche burgers. Het bericht heeft in Amerika een geweldige sensatie verwekt, in de bladen werden kolommen aan de voor- en nadeelen van dit initiatief gewijd.

Dr. Alfred Adler, de grondlegger van de individueele psychologie, liet zich tevenover zijn interviewer als volgt uit:

Ik stel me voor een raadgevend lichaam te vormen uit psychologen, doctoren en paedagogen, die elk op hun gebied een vooraanstaande persoonlijkheid zijn. Dit lichaam, dat ik dan „radio-kliniek" wil noemen, zal actueele gebeurtenissen op het gebied van huwelijk, opvoeding, gezondheid, criminaliteit, enz. voor de microfoon bespreken.

Indien b.v. een vader zich schriftelijk tot de kliniek wendt met het verzoek advies te geven, daar zijn zoon aan kleptomanie lijdt, zal deze aangelegenheid, nadat de vader alle gewenschte inlichtingen hierover aan het raadgevend lichaam heeft verstrekt, per radio in den breede besproken worden, zoodat dus zoowel de betreffende personen — [illegible] anonimiteit natuurlijk [illegible] — als buitenstaanders, die zich ervoor interesseeren, de bespreking kunnen volgen. Juist het feit, dat wij ons tot een onbeperkt aantal gezinnen kunnen richten, zal paedagogisch van onschatbare waar zijn. Men zal dieper op de zaken kunnen ingaan, er meer aandacht aan besteden en juist de onbemiddelden, die zich niet kunnen veroorloven den raad van een psycholoog in te winnen, zullen zich zeker tot de radio-kliniek wenden.

Dr. Adler hecht voorts groote waarde aan het contact met scholen en universiteiten, waarmede onderwerpen van bijzonderen aard op bovengenoemd gebied behandeld kunnen worden.

Dr. Adler besloot het vraaggesprek met de mededeeling: „Ik houd Amerika voor het eenige land, waar zulk een plan op een dusdanigen grondslag ter hand genomen kan worden!!"

MODERNE CYCLOPEN.

Houdt beide lampen brandende!

Een waarschuwend woord voor automobilisten.

Het kan voorkomen, dat een der beide koplichten van een auto stuk is of slecht contact maakt en dus niet brandt. Vooral in de zomermaanden vertoonen meerdere automobilisten neiging om dit euvel niet terstond te verhelpen, zoodat zij 's avonds slechts met één licht op rijden. Een zekere zorgeloosheid, een laissez faire, laissez aller, sterker nog, een grove nalatigheid, welke niet krachtig genoeg kan worden veroordeeld, daar de veiligheid van het verkeer hierdoor ernstig geschaad wordt. Want de „eenlamps-wagen" beteekent een groot gevaar op den openbaren weg, zoowel voor den tegenligger als voor de *eigen* inzittenden.

Ieder automobilist weet uit eigen ervaring, hoe onaangenaam het is, wanneer hem 's avonds een auto tegenkomt met slechts één brandend koplicht. Aanvankelijk verkeert hij in de meening, dat dit het licht van een motorfiets is, doch, naderbij komende blijkt het dan een auto te zijn.

De cyclopen uit de Grieksche sage hadden slechts één oog, wat hen een afschrikwekkend voorkomen gaf.

Een dergelijken indruk maakt de beruchte „eenlampswagen" op zijn tegenligger. Ja, nog erger! Want het oog van den cycloop zat tenminste nog in het midden van diens voorhoofd en dit licht is, ja, daar moet men maar naar raden, of het aan den linker- of rechterkant is. Raadt men links en wil men dus vrij dicht langs het licht passeeren, dan blijkt het op het laatste moment, dat het de rechterlamp is en soms kan men nog net op het nippertje het stuur omwerpen. Of wel, het is te laat, of men heeft de breedte van den wagen niet juist kunnen schatten, iets wat bij die eene lamp buitensporig moeilijk is, en. . . beide wagens tornen tegen elkander op.

Iedere autobestuurder, die slechts met één lamp aan rijdt, brengt dus zoowel eigen leven als dat van anderen in gevaar en zou dus feitelijk moeten worden bekeurd wegens het rijden met onvoldoende licht.

Daarbij komt nog, dat, wanneer slechts één van beide lampen brandt, deze spoedig doorgebrand zal zijn, daar de electrische spanning voor één lamp te hoog wordt, zoodat het gevaar bestaat, dat men dan plotseling in het duister komt te rijden.

In Amerika zal het zoo goed als nooit voorkomen, dat de koplichten van een auto niet in orde zijn. Iedere garage-houder heeft daar de gewoonte, om, wanneer hij de benzinetank van een auto heeft bijgevuld, even de koplichten aan te kippen, om te zien of ze beide branden. Geen Amerikaansche autobestuurder zal in deze handeling iets vrijpostigs vinden, hetgeen bewijst, dat de practische Amerikanen overtuigd zijn van het belang van een goed functionneeren van deze lampen.

Wij geven dan ook aan onze Nederlandsche automobilisten (en aan onze Curaçaosche niet minder. A. di C.) den goeden raad, er eveneens nauwlettend voor zorg te dragen, dat beide koplichten van de auto behoorlijk in orde zijn en, voor het geval er iets aan hapert, het mankement steeds onmiddellijk te verhelpen. Het is daarom gewenscht, steeds een of meerdere reserve-lampen op zijn tochten mede te nemen.

Houdt beide kop-lampen brandende! Gij bewijst er U zelf en anderen een goeden dienst mee.

(*Persbureau Industria.*)

Uit de pers.

Wat onze revolutionnairen zeggen.

„De Volkskrant" schrijft:

Ook onze revolutionnaire vrienden houden zich met de gebeurtenissen op Curaçao bezig.

Voor de „Tribune" is het geval eenvoudig; zij heeft de oplossing bij de hand met haar parool: „Alle Nederlandsche koloniën los van Holland!"

Wat er dan met Curaçao gebeurt, kan haar blijkbaar niets schelen; — of Venezuela het zou bezetten of de Vereenigde Staten, laat haar koud; — koud ook, of er een geweldig conflict uit zou kunnen worden geboren.

Neen, de communistische politiek is te simplistisch om op haar kompas te kunnen zeilen.

Niet veel beter maakt het de heer De Roode in de sociaal-democratische pers.

Hij betreurt het, dat, toen het garnizoen op Curaçao werd afgeschaft om voor een politiemacht plaats te maken, niet de wapens en munitie zijn meegenomen, waarom het de Venezolaansche roovers is te doen geweest.

Hij is bang, dat men Curaçao weer een garnizoen zal geven, en zou wel willen, dat de oorlogsschepen, die naar Curaçao onderweg zijn of gaan, maar weer gauw het anker lieten vallen te Nieuwediep.

Niet: Curacao los van Holland, maar Curacao weerloos, wil de heer De Roode.

Is dit nu, bij alle anti-militairisme dat wij hem gunnen, reëele politiek?

Men moet de zaak nemen zooals ze is.

Curaçao ligt eenmaal waar het ligt, op eenige uren afstands van een Zuid-Amerikaanschen staat, waar revolutionnaire bewegingen aan de orde van den dag zijn en van waaruit een weerloos eiland elk oogenblik kan worden afloopen.

Nu kan men wel meenen, dat roovers alleen een inval doen om wapens en munitie te stelen, maar het ware niet zoo dwaas te veronderstellen, dat ook andere dingen van hun gading konden zijn, als die maar voor het nemen lagen, en dat zijn ze practisch, als er geen macht is om ze te beschermen.

Nederland offert volstrekt niet aan het militairisme, indien het voor de bescherming van leven en goed van een deel zijner bevolking maatregelen neemt; het is eenvoudig zijn plicht.

En indien sociaal democraten deel uitmaakten van de regeering en verantwoordelijkheid droegen, zouden ook zij zich aan dien plicht niet onttrekken.

Meent men, dat het een oogenblik bij Mac Donald, dien onze sociaaldemocraten zich zoo graag toeëigenen, zal opkomen, Engelsche bezittingen, die in het geval van Curaçao verkeeren, onbeschermd te laten.

Zou Mac Donald, indien een Engelsche kolonie het lot van Curaçao ware overkomen, in het geval hebben berust, geen oorlogsschepen hebben gezonden en geen maatregelen beraamd om een herhaling onmogelijk te maken?

De sociaal-democraten weten, als het moet, reëele politici te zijn.

Welnu, waarom durven ze het niet in dit geval?

Is zulks alleen omdat het geval niet past op hun ontwapeningsleus, of hun ontwapeningsleus niet op het geval?

Zitten ze met de zaak verlegen?

Wat de Engelsche Pers zegt.

De *Daily Chronicle* schrijft over de overrompeling van Willemstad het volgende:

Dat afgelegen kusten nog altijd onder politietoezicht gehouden moeten worden, lijkt de moraal van de pas uitgevoerde overrompeling op Nederlandsch West-Indië. De 500 invallers waren Venezolaansche opstandelingen over wie de Venezolaansche regeering geen macht had en die zij nog minder kan commandeeren. Maar zij hebben verscheidene Nederlandsche onderofficieren gedood, de hoofdstad van Curaçao geplunderd, de overheid tijdelijk ontvoerd en in het kort eenige van de ergste wandaden begaan, die een Europeesche vlag in haar eigen gebied kan ondergaan. Incidenteel hebben zij ook een Amerikaansch koopvaardijschip genomen.

Holland is de laatste mogendheid van de wereld, die men van aanvallende oogmerken kan verdenken. De zenuwachtigste aanhanger van de leer van Monroe in de Vereenigde Staten behoeft er geen bedenking tegen te opperen, als het op behoorlijke voldoening door de Venezolaansche regeering aandringt. Misschien is het een goed ding dat in het precedent dat ontstaan is zulk een onberispelijk eischer betrokken is. Want de burgeroorlogen en revoluties van Midden-Amerika zijn een staag terugkeerende overlast; en het is van belang dat elke neiging, die zij mochten vertoonen om tot het gebied van Europeesche staten door te dringen, krachtdadig beteugeld wordt.

Er moet duidelijk iets gedaan worden om de daders te bestraffen. Voorloopig geeft hun overrompeling hun niets dan voldoening. Zij hebben een groote hoeveelheid wapens en munitie geroofd en zijn zonder kleurscheuren ontkomen. Men moet hen niet in deze stemming waarin zij zichzelf gelukwenschen, laten blijven. Wij hopen dat de Vereenigde Staten hiermee ten volle zullen instemmen.

***

De *Evening News* zegt in een beschouwing over den aanslag op Willemstad:

Curaçao wordt goed bestuurd en is welvarend en Willemstad is een zoo net en behaaglijk klein evenbeeld van Amsterdam, als men maar kan wenschen, maar Venezuela geeft er voortdurend last. Venezuela heeft geen begeerte naar de Nederlandsche eilanden, maar Willemstad is een mooie en veilige schuilplaats voor de Venezolaansche oppositie, die er op haar gemak plannen kan smeden om het de Venezolaansche regeering lastig te maken. Dat is een oude geschiedenis, maar nieuw is, dat de Venezolaansche oppositie op groote schaal een rooftocht onderneemt, en dat zal geen mensch meer hinderen dan de Venezolanen zelf.

Moord.

Vrijdag, omstreeks den middag kregen nabij de plaats van de oude Scharloobrug, aan de Scharloozijde, twee personen twist, naar men zegt bij het dobbelspel: een Engelsch werkman en een Chileen. De Chileen trok zijn mes en bracht den Engelschman een steek in de borst en in de zijde toe, zoodat hij opslag doodbleef.

's Middags werd gerechtelijk lijkschouwing verricht, en 's avonds het lijk nog begraven.

De dader is in hechtenis.

Het vertrek van Hr. Ms. „Hertog Hendrik."

Toespraak van vice-admiraal Quant.

13 Juni is de „Hertog Hendrik" naar Curaçao vertrokken, uitgeleide gedaan door een groote menigte, die het schip bij het vertrek uit de haven toejuichte. De commandant der marine, vice-admiraal QUANT, die met zijn staf te half elf aan boord van den oorlogsbodem kwam, heeft daar de volgende rede gehouden:

„Commandant, H.H. Officieren, Onder-Officieren en Manschappen.

„Alvorens U, Commandant, opdracht te geven uwe opdracht op te volgen en U met den meesten spoed te begeven naar onze West-Indische wateren, wil ik U en alle opvarenden een goede reis en een t.z.t. behouden terugkomst in het vaderland toewenschen.

Ik ben overtuigd, dat U allen volkomen het ernstige van het oogenblik zult beseffen. Dit toch is mij duidelijk gebleken in de enkele spannende drukke dagen, die achter ons liggen, door de groote voortvarendheid en het zichtbare enthousiasme, waarmede gij allen heeft medegewerkt om dit vertrek zoo spoedig mogelijk te doen plaats hebben. Particuliere belangen weken overal, terwijl het mij voldoende bekend is, dat voor meerderen onder U het onverwachte vertrek wel heel ongelegen moet zijn gekomen.

De Marine is altijd, ook al is zij op de komende gebeurtenissen niet extra voorbereid, in zeer korten tijd voor haar taak gereed.

Het vertrek van Hr. Ms. „Kortenaer" dat voor haar even onverwacht en onvoorbereid was als voor U allen, reeds binnen 24 uur nadat de eerste bijna onbegrijpelijke en zeker met veel ergenis en beschaming ontvangen berichten uit Curaçao bij de regeering waren ingekomen, is een lichtpunt in onze tegenwoordige Marine-geschiedenis.

Het aandeel, dat het corps mariniers ook hierbij heeft gehad, mag met trots vermeld worden. Als voorbeeld haal ik aan hoe meerdere mariniers juist waren aangewezen voor het betrekken van de wacht voor het Paleis in Amsterdam en dat zij 24 uur later gepakt en gezakt uit den Hoek van Holland naar West-Indië vertrokken.

Het feit, dat ook nu dit pantserschip, dat op Zondagavond nog te Amsterdam lag ter opluistering van de feesten aldaar ter eere van het 50-jarig jubileum van Hare Majesteit de Koningin-Moeder, daarom eerst Maandagmorgen hierheen kon vertrekken, thans [illegible] kolen [illegible] dagen [illegible] Ms. „Jacob van Heemskerck" in het Engelsche Kanaal voeren, gereed is om hare eervolle opdracht te gaan vervullen, stemt tot groote vreugde.

Voor de wijze waarop gij allen daartoe hebt medegewerkt, betuig ik U mijn groote tevredenheid.

Ook het aandeel, dat 's Rijks Marinewerf in het gereedmaken heeft gehad, mag niet onvermeld blijven.

Dat gij allen uw plicht zult doen als zulks van U zal worden gevraagd, staat bij mij zoo vast, dat ik zelfs op dit gewichtige moment het niet noodig acht daarop nog eens afzonderlijk een beroep te doen.

Vol vertrouwen in de juiste vervulling van uw opdracht zie ik U vertrekken, omdat ik weet, dat de eer van de vlag, die van Uw schip waait, onder alle omstandigheden en ten allen tijde door U allen zal worden gehandhaafd.

Het Nederlandsche Volk volgt U met veel belangstelling. Het groote enthousiasme, waaronder Hs. Mr. „Kortenaer" deze haven heeft verlaten en waarmede ook U nu weer uitgeleide wordt gedaan, moge U de verzekering geven, dat aller oogen op U gevestigd zijn en blijven, opdat zoo spoedig mogelijk, mede door uw verschijnen en uwe aanwezigheid in de wateren van onze West-Indische bezittingen, de beleediging die daar aan onze vlag is aangedaan, onmiddellijk zal vervagen en naar wij willen hopen zal worden vergeten en hersteld.

Persoonlijk mocht ik nog Maandag te Amsterdam uit Haar eigen mond hooren, hoe Hare Majesteit de Koningin het snelle gereed maken en het vertrek van Haar schepen met belangstelling volgde en waardeerde.

Ook bij Haar leeft de overtuiging, dat bij U de Nederlandsche vlag veilig is, welke de gevolgen ook mogen zijn van den schandelijken en beschamenden overval in Curaçao.

Ons nationaal gevoel is daardoor beleedigd, ook al geschiedde dit alles tenslotte door een z.g. onverantwoordelijke rooversbende!!!

Waardig, beleidvol, doch vastberaden zal hier moeten worden gehandeld.

Uwe U door de Regeering verstrekte instructie wijst U daarbij den te volgen weg.

Uw aller taak moge daardoor een wellicht moeilijke worden, zij is in verband daarmede zóó eervol, dat de hier achterblijvende collega's U allen merkbaar benijden, nu U uw gewone oefeningen weer ziet omzetten in deze reëele maritieme opdracht, door deze onverwachte gebeurtenis, die weder eens duidelijk waarschuwt, dat een koloniale mogendheid niet ongestraft haar maritieme weermacht kan verminderen.

Talrijk waren dezer dagen de verzoeken, die bij mij inkwamen om als er iemand mocht uitvallen, zijn plaats aan boord van dit schip te mogen innemen. Gelukkig kwam geen enkel onnoodig verzoek van u binnen, om te mogen achterblijven.

Alles getuigt van een goeden geest, de mooie historie onzer „Marine" waardig.

Moge God verhoeden, dat u ooit genoodzaakt zult zijn met gebruik der wapens de eer der vlag hoog te houden, doch wanneer zulks van u gevraagd zal worden, doet dan uw plicht tegenover „Koningin en Vaderland.'

Laat ons deze — op dit gewichtige oogenblik nog even in herinnering gebrachte — bij in onze indiensttreding gegeven belofte bezegelen door een driewerf hoezee voor Haar, aan wie wij trouw blijven tot in den dood: Leve de Koningin!"

Tijdens de toespraak cirkelden een aantal vliegtuigen boven het schip. De vice-Admiraal was vergezeld van de navolgende heeren van den Staf: Schout bij Nacht mr. J. C. Jager, chef van den Marinestaf, kapitein ter zee J. de Graaff, chef van den Staf, hoofdofficier Marine-stoomvaartdienst A. H. Votelink, alsmede den adjudant van den admiraal, luit. ter zee 1e klasse Hetterschy. De toespraak van den admiraal werd met 'n driewerf hoera van de bemanning beantwoord. Het „Stedelijk Muziekcorps" begeleidde het vertrek bij onstertenis van de stafmuziek met eenige vroolijke marschen en het Wilhelmus.

Bij de laatst gehouden Bestuursverkiezing van de Vereeniging Suriname, tengevolge van het aftreden van verschillende Bestuursleden is het Bestuur dier Vereeniging thans samengesteld als volgt:

L. H. de la Parra	*Voorzitter*
R. J. G. van Ommeren.	*Secretaris.*
R. A. Schelts	*Penningmeester*
H. H. Hammen.	*Commissarissen.*
L. Venloo.	
L. H. Nassy.	
F. H. E. Breeveld.	

Ter kennis van de leden wordt gebracht dat er op Vrijdag 19 Juli e. k. in het gebouw het Kransje een Algemeene vergadering zal worden gehouden vanwege de Vereeniging Suriname.

Agenda:

1. *Notulen.*
2. *Clubavond van 27 Juli*
3. *Tentoonstelling propaganda Sur.*
4. *Rondvraag en sluiting.*

Namens het Bestuur,
R. van Ommeren.
Secretaris.